

2,99 cm

De nieuwste Samsung LED-TV

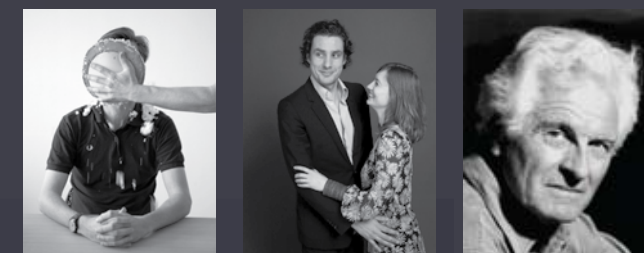
Welkom in de compleet nieuwe wereld van Samsung LED-TV. Ervaar het beste beeld door revolutionair hoog contrast in combinatie met levensechte kleuren. Een compleet nieuwe technologie met een uniek ultra-slim design en tot 40% energiebesparing. Ontdek meer over de Samsung LED-TV's op samsung.com/led

LED TV SERIES 7

DESIGNERS

Bert Jan Pot
Scholten & Baijings
Pierre Paulin

Three talents and a funeral

Designtalent gedijt al jaren opvallend goed op de Nederlandse klei. Drie talenten - Bertjan Pot en het duo Scholten & Baijings - vertellen hoe ze dat zelf ervaren. Daarnaast een klein saluut aan de dit jaar overleden Pierre Paulin, de Fransman die in de jaren zestig de Nederlandse meubelindustrie een frisse impuls gaf met zijn vernieuwende ontwerpen. ►

Bert Jan Pot

Mr. Invisible

Vanuit zijn atelier in Schiedam experimenteert Bertjan Pot (1975) er lustig op los om de wereld te kunnen verrassen met totaal eigenzinnige ontwerpen, zoals Carbon Copy, letterlijk een kopie in carbonfiber van een beroemde stoel van Charles Eames. Of een tafel van gefineerd staal. Experimenteel en vernieuwend maar daarom niet minder functioneel.

Wat is je ontwerpfilosofie?

“Die heb ik niet. De term ‘filosofie’ suggereert dat ontwerpen een manier van denken is, terwijl het volgens mij een manier van werken is. Ontwerpen is niet dingen verzinnen, maar dingen uitproberen. Ik zie dat studenten op academies vaak vastlopen omdat ze denken dat ze een filosofie moeten hebben, dat achter elk ontwerp een verhaal moet zitten. Maar een verhaal is niet wat een ontwerp eigen of uniek maakt. Wat het uniek maakt is jouw aanpak, jouw manier van werken, hoe je een opdracht benadert, want dat doet iedereen op zijn eigen, individuele manier en dat resulteert in een ontwerp met jouw persoonlijkheid, jouw signatuur. Ik probeer in mijn ontwerpen dan ook open te laten wat het verhaal is, of juist heel veel verhalen te vertellen, zodat mensen zelf kunnen kiezen wat ze eruit halen.”

Hoe zit dat bij de Lazy Bastard, die je voor Montis hebt ontworpen?

“De Lazy Bastard gaat over heel veel dingen: over een student van nu die geen zitzak meer wil, maar wel een stoel met het comfort van een zitzak. Over een meubel dat er na één keer gebruiken uitziet alsof het je het al jaren hebt, zonder dat de stof oud of versleten oogt. Over een ding dat meteen al zo comfortabel zit als je favoriete spijkerbroek. Over de ultieme plofbank.”

LAZY BASTARD - MONTIS

Welk ontwerp betekende je doorbraak?

“Een doorbraak in de zin van ‘bekend worden’, daar wil ik me niet mee bezighouden. Maar ik wil natuurlijk wel graag succesvol zijn in de zin dat ik lekker kan doen wat ik wil doen. Nou, die financiële rust om het zo maar te zeggen, heeft mijn Random Light me gegeven. Het is wel grappig dat veel mensen niet eens weten dat het een lamp van mij is. Soms zie ik er zelfs Marcel Wanders’ naam bij staan. Dat is niet erg, zolang de fabrikanten maar weten dat het mijn ontwerp is. Voor mezelf was de Slim Table die ik voor Arco ontwierp ook een doorbraak. Daarmee heb ik kunnen laten zien dat ik met meer materialen kan en wil werkend dan hars en vezels.”

Vind je dat fabrikanten Nederlands talent genoeg kansen geven?

“Op zich wel. Ik vind alleen dat ze soms te vaak worden ingeschakeld om aandachttrekkers te ontwerpen, dingen die visueel spectaculair zijn. Terwijl er meer respect zou kunnen

RANDOM LIGHT - MOOOI

SKINNY - ARCO

zijn voor het onzichtbare, voor de binnenkant. Meubels die interessant zijn door een vernieuwend productieproces. Ik zou zelf graag onzichtbare meubels maken. De Slim Table van op metaal gelijmd hout is wel een goed voorbeeld. Je loopt er snel aan voorbij en pas op het tweede gezicht ontdek je dat juist die tafel misschien wel het best voldoet aan wat je wilt. De Revolving Chandelier is een ander voorbeeld. Het is een lamp zonder duidelijk silhouet, een verwarrend ding waar je oog moeilijk grip op krijgt.”

Wat stel je zelf voor eisen als een fabrikant je vraagt iets te ontwerpen?

“Dat ik iets nieuws kan toevoegen aan het merk, maar ook dat ik iets leer. Dat is het mooie van bijvoorbeeld Arco en Montis. Dat zijn nog bedrijven met eigen fabrieken. Bij Montis heb ik veel geleerd over stofferen. Als ik zo’n fabriek in ga, snap ik meestal maar de helft van wat er gebeurt. Dat is juist goed, want dan kan ik ongehinderd door teveel kennis zelf bedenken hoe ik iets zou willen doen. De Lazy Bastard wilde ik bijvoorbeeld opvullen met bolletjes piepschuim en de stof moest lubberen. Dat vereiste een compleet andere manier van stofferen dan ze bij Montis gewend waren, maar ze zijn er wel in meegegaan. Ik moet kunnen friemelen en pielen aan het productieproces, dan wordt het voor mij interessant en kan ik iets nieuws, iets bijzonders maken.”

Pierre Paulin overleed dit jaar, wat was volgens jou zijn kracht?

“Het mooie aan Paulin is dat je aan zijn meubels kunt zien dat hij eigenlijk een beeldhouwer is. Neem bijvoorbeeld de Tongue of de Ribbon Chair. Het zijn objecten. Als je ze ziet weet je al dat hij veel prototypes moet hebben gemaakt om de vorm te perfectioneren. Heel anders dan hoe ik werk. Bij mij gaat het niet in de eerste plaats om de vorm maar om het resultaat van alle techniek.” ■

“Ontwerpen is niet dingen verzinnen, maar dingen uitproberen.”

Scholten & Baijings

perfecte symbiose

FOTO: KOOS BREUKEL

In 2000 begonnen Stefan Scholten (1972) en Carole Baijings (1973) samen een ontwerpstudio. De combinatie van iemand met een Design Academy-diploma (Scholten) en een autodidact (Baijings) bleek perfect. De twee trokken helemaal hun eigen plan en staan na negen jaar stilaan op de drempel van een internationale doorbraak.

Jullie zijn een echte symbiose in het design...

Stefan: "We hebben samen het bedrijf opgebouwd, we ontwerpen samen, we leven samen en dat gaat heel goed allemaal. We geven zelfs samen les aan de Design Academy in Eindhoven."

Leiden jullie daar soms nieuwe duo's op?

Carole: "Haha, nee. We geven eigenlijk ook niet samen les, maar om en om. We proberen de studenten wel onze manier van werken bij te brengen."

Hoe zou je die methodiek omschrijven?

Carole: "Niet eindeloos tekeningen maken om een idee verder te ontwikkelen, maar direct vormen creëren met je handen, meestal van papier. Meteen kleuren uitproberen ook." Stefan: "Je moet van idee A naar het uiteindelijk product B en de route die je van A naar B brengt, die is cruciaal. Als je meteen met vormen en kleuren in de weer gaat, gebeuren er vaak dingen die je niet had verwacht. Het kan dus best zijn dat je nooit bij B uitkomt, maar bij C, en dat is juist zo mooi." Carole: "Daar leer je veel van: niet alleen allerlei praktische vaardigheden en gevoel voor verhoudingen, je gaat ook beter begrijpen wat je eigenlijk doet. Het is een heel expressieve manier van werken. Die je laat ontdekken wie je bent, wat jou uniek maakt. Je ontwikkelt zo je identiteit en authenticiteit, daar gaat het uiteindelijk om."

Hoe werken jullie het liefst samen met opdrachtgevers?

Stefan: "Een van onze nieuwste projecten is Truly Dutch: vijf meubelstukken die we hebben gemaakt in samenwerking met het Zuiderzeemuseum. Het museum had al twee collecties van ons aangekocht en enthousiast als ze waren over ons werk, kwamen we gezamenlijk tot het idee om onze nieuwe collectie gedecoreerde meubelstukken te inspireren op de Roosje Hindeloopen collectie van het museum. Decoratie was het uitgangspunt, verder lieten ze ons volledig vrij in wat we wilden doen. Voor ons is dat ideaal, want we zijn het best als

ROYAL LEERDAM CRYSTAL

we zelf werk maken vanuit onze eigen ideeën en er dan een producent bij zoeken. Als je in opdracht van een museum werkt, heb je die vrijheid, maar ook de middelen om een nieuw project aan te gaan én een platform waarop de ontwerpen uiteindelijk getoond worden. Beter kun je het je niet wensen. Er volgt vaak automatisch belangstelling van fabrikanten die zo'n collectie of een deel ervan in productie willen nemen." Carole: "In het geval van het Zuiderzeemuseum mochten we met witte handschoentjes aan rondstruinen in het depot, geweldig! Daar zagen we een aantal unieke, gedecoreerde meubelstukken uit vorige eeuwen. Die meubels vormden opeens een logische aanleiding voor ons om decoraties te gebruiken. Iets wat we al een tijdje heel graag wilden, maar wat in het minimalistische

ALLEEN LEVERBAAR VIA DE ERKENDE DEALER

6900 - GELDERLAND

werk dat we maken nooit zo voor de hand lag. De opkomst van het museum als opdrachtgever voor innovatief design is een mooie ontwikkeling. Eerder al stelde het Textiel Museum in Tilburg ons in staat stoffen te ontwikkelen voor plaids en kussens. Toen ze in het museum getoond werden, ontstond er al heel snel vraag naar. Weverij De Ploeg kon de stoffen wel maken voor ons, Thomas Eyck wilde de plaids en kussens graag uitbrengen. Qua verkoop werd het ons grootste succes tot nu toe. Deze manier van werken is voor iedereen goed: voor ons, voor de musea én voor de industrie.

Vinden jullie dat Nederlandse fabrikanten jong talent voldoende supporten?

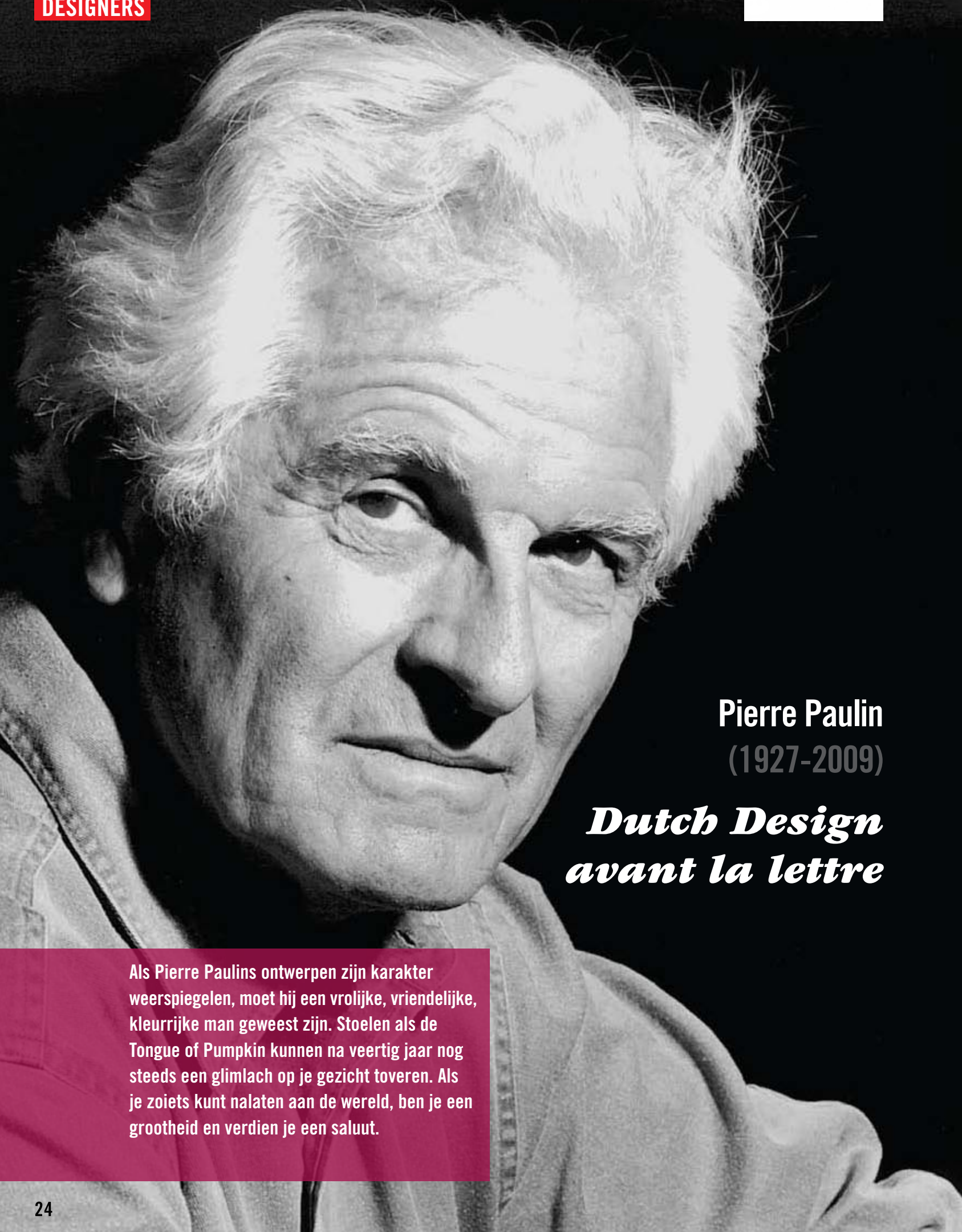
Stefan: "Inmiddels wel, maar ze hadden er misschien wat eerder mee mogen beginnen. Al in de jaren negentig studeerde er een hele generatie goede ontwerpers af, met bijvoorbeeld Hella Jongerius en Jurgen Bey. De industrie heeft kansen gemist door zulke talenten niet meteen in te schakelen. Gelukkig zien de fabrikanten nu wel in dat het ook voor hen belangrijk is om jonge, innovatieve ontwerpers vertrouwen te geven." Carole: "Gelderland doet dat bijvoorbeeld heel goed. Dat is ook echt een mooi bedrijf waar nog heel veel met de hand wordt gemaakt. Wij werken veel voor ze, maar ze hebben ook allerlei andere jonge ontwerpers aan zich gebonden."

Pierre Paulin overleed dit jaar, wat is volgens jullie zijn betekenis geweest?

Stefan: "Dat sluit eigenlijk wel mooi aan op het voorgaande, want als het gaat om talent inschakelen, heeft Artifort het in de jaren vijftig en zestig prima gedaan met Paulin. Hij was een goede, innovatieve ontwerper wiens meubels bovendien commercieel succesvol werden. Paulin heeft echt een bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkeling van Artifort." ■

“Als je meteen met vormen en kleuren in de weer gaat, gebeuren er vaak dingen die je niet had verwacht.”

CARPET SIGN
FOTO: INGA POWILLEIT

Pierre Paulin
(1927-2009)

Dutch Design avant la lettre

Als Pierre Paulins ontwerpen zijn karakter weerspiegelen, moet hij een vrolijke, vriendelijke, kleurrijke man geweest zijn. Stoelen als de Tongue of Pumpkin kunnen na veertig jaar nog steeds een glimlach op je gezicht toveren. Als je zoiets kunt nalaten aan de wereld, ben je een grootheid en verdien je een saluut.

Wie was Pierre Paulin?

De in 1927 te Parijs geboren Paulin wilde graag beeldhouwer worden, maar een verwonding aan zijn arm dwarsboomde die droom. Hij koos voor een opleiding tot industrieel ontwerper, een vak waarin hij later veel van zijn beeldhouwtalent kwijt bleek te kunnen. Zijn doorbraak kwam bij Artifort, waarvoor hij vanaf eind jaren 50 een aantal meubels ontwierp die regelrechte design-iconen werden. Daarbij werkte hij met nieuwe materialen als gebogen multiplex, polyester, roestvrij staal, elastische bekledingsstoffen en latexschuim. Artifort - dat gevestigd was in een oude brouwerij - verbouwde een enorme appelpers die in de kelder stond tot multiplexpers om de meubels te kunnen maken.

Wat wilde Paulin met zijn meubels?

Oyster, Orange Slice, Tongue, Mushroom, Butterfly, Little Tulip: zoals de flora- en fauna-namen van de meubels al

TONGUE - ARTIFORT

MUSHROOM - ARTIFORT

BUTTERFLY - ARTIFORT

RIBBON - ARTIFORT

suggereren, zijn ze veelal organisch van vorm. De constructie was ondergeschikt aan die vloeiende vorm. Maar Paulins motto was: 'een fauteuil moet de zitter beschermen'. Dat betekende dat zijn meubels behalve mooi van vorm ook comfortabel en behaaglijk moesten zijn. Ze waren bedoeld als 'mooie dingen voor gewone mensen', maar sloegen ook aan bij het avant-gardepubliek. Soms werden de meubels aan de man gebracht met spectaculaire advertenties. Heel bekend is bijvoorbeeld de foto van een Ribbon Chair op een startbaan met een opstijgende jumbo jet die erboven zweeft.

Hoe groot is Paulins invloed op Dutch Design?

Het is opvallend dat van de Nederlandse ontwerpers van nu nagenoeg niemand hem als een inspiratiebron noemt. Toch is hij heel belangrijk geweest, alleen al omdat hij door zijn revolutionaire ontwerpen voor Artifort internationale aandacht op de Nederlandse meubelindustrie vestigde. Dat was al in de jaren 50 en 60 van de vorige eeuw.

PUMPKIN - LIGNE ROSET

ALLEEN LEVERBAAR VIA DE ERKENDE DEALER

Nederlandse fabrikanten hadden dus toen al oog voor jong talent?

Het is evident dat Artifort met Harry Wagemans een visionair aan het roer had staan. Paulin kreeg hier de kans om vernieuwde meubels te ontwerpen waar ze in Parijs toen nog niet aan toe waren. Het is dan ook niet helemaal onrechtvaardig om ze Dutch Design te noemen. Nou vooruit 'Dutch Design avant la lettre' dan. Is het nog een klein beetje Frans. Verschillende van de inmiddels iconische Artifort-stoelen zijn nog steeds (of opnieuw) in productie, dat zegt genoeg over hun klasse.

ORANGE SLICE - ARTIFORT

LITTLE TULIP - ARTIFORT

Is het niet verrassend dat Paulins ontwerpen de tijd zo goed doorstaan?

Het is inderdaad bijzonder dat meubels die gedateerd ogen - het zijn onmiskenbaar producten van een andere tijd - het desondanks heel goed doen in een interieur van nu. Dat komt misschien omdat het behalve relaxte zitmeubels ook regelrechte sculpturen zijn. Ze blijven mooi en fascinerend om naar te kijken met hun vloeiende lijnen en soms bizarre vormen. Dat is het genie van Paulin, de man die meubels kon beeldhouwen van zachte, comfortabele materialen.

“Mijn favoriete ontwerp is dat wat nog gemaakt moet worden”

Wat voor wapenfeiten heeft de man nog meer op zijn naam?

Het is niet gemakkelijk om er afbeeldingen van te vinden, maar Paulin deed een aantal bijzondere projecten. Zo ontwierp hij interieurs van de privé-vertrekken voor de Franse presidenten Pompidou en Mitterand in het Elysée-paleis in Parijs. Hij tekende ook de passagiersruimten in de vliegtuigen van Air France, auto-interieurs voor Simca, verpakkingen voor Christian Dior, de bewegwijzering van Musée d'Orsay en telefoons voor Ericsson.

Is er nog iets actueels te melden?

Het goede nieuws bij het slechte nieuws van Paulins dood: twee meubels die hij in 1971 maakte voor de woonvertrekken van Pompidou zijn nu voor het eerst in productie genomen en wel door Ligne Roset. Het gaat om de fauteuil en de bank met de alles zeggende naam Pumpkin: Paulin op z'n best, want dit zijn weer echt van die meubels waar je meteen blij van wordt.

Wat had Paulin hier zelf wellicht nog aan toe willen voegen?

“Mijn favoriete ontwerp is dat wat nog gemaakt moet worden, hetzij door mij, hetzij door de toekomstige generatie” ■